

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022 – 2024**

Odolanów, listopad 2021 roku

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Uzasadnienie wprowadzenia programu

II. Podstawy prawne

III. Charakterystyka społeczno – demograficzna

IV. Działalność asystentury na rzecz rodzin

V. Adresaci programu

VI. Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodzin

VII. Źródła finansowania

VIII. Monitoring i ewaluacja programu

Podsumowanie

WPROWADZENIE

Gminny program wspierania rodziny na lata 2022 – 2024 w Gminie Odolanów opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

I. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Odolanów na lata 2022 – 2024. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1249);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050);
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z diagnozą problemów społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2021 – 2026.

CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA

Gmina Odolanów leży w samym centrum powiatu ostrowskiego, w Południowej Wielkopolsce, u bram Wielkiej Doliny Głogowskiej zwanej Kotliną Odolanowską. Powierzchnia gminy wynosi 136 km². Obecnie w skład jednostki gminnej wchodzi: miasto Odolanów i 16 wsi sołeckich: Baby, Boników, Garki, Glińnica, Gorzyce Małe, Huta, Kaczory, Nabyszyce, Nadstawki, Raczyce, Świeca I, Świeca II, Tarchały Małe, Tarchały Wielkie, Uciechów, Wierzбно.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców:

Liczba ludności	Rok 2019	Rok 2020	I połowa 2021
ogółem	14 628	14 655	14 990

Źródło: dane własne M-GOPS w Odolanowie

Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Odolanowie:
Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy

Powody przyznania pomocy	Rok 2019		Rok 2020		I połowa 2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	230	701	176	512	106	279
Sieroctwo	4	12	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	1	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	117	584	85	440	51	256
Wielodzietność	87	472	65	355	38	203
Bezrobocie	80	235	67	186	37	87
Niepełnosprawność	167	352	139	293	94	193
Długotrwała lub ciężka choroba	257	583	201	493	125	257
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	91	311	60	221	44	152
w tym:						
Rodziny niepełne	60	163	38	105	28	74
Rodziny wielodzietne	21	121	16	105	11	64
Przemoc w rodzinie	1	4	0	0	1	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	21	50	15	26	12	19
Narkomania	1	1	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	13	6	11	3	4
Zdarzenia losowe	3	10	1	2	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane własne M-GOPS w Odolanowie

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela nr 3. Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych

Liczba dzieci w:	Rok 2019	Rok 2020	I połowa 2021
Placówkach opiekuńczo – wychowawczych	2	2	2
Rodzinach zastępczych	5	5	5
Pogotowie Rodzinne	0	0	0
Wioska Dziecięca	3	3	3

Źródło: dane własne M-GOPS w Odolanowie

Ośrodek pomocy prowadzi pracę socjalną z rodzinami tych dzieci pod kątem ich powrotu do rodzin biologicznych. Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od kwietnia 2012 roku w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Odolanowie zostali zatrudnieni asystenci rodziny. Obecnie w naszej gminie zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny.

Tabela nr 4. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok 2019		Rok 2020		I połowa 2021	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
25	53	28	60	32	59

Źródło: dane własne M-GOPS w Odolanowie

Praca asystenta rodziny koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci oraz rodzin, których dzieci przebywają poza rodziną macierzystą. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Tabela nr 5. Problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

L.p.	Problem występujący w rodzinie	Rok 2019	Rok 2020	I połowa 2021
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
1.	Niskie/Brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	20	25	28
2.	Niskie/Brak umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego	15	18	11
4.	Problem alkoholowy	11	12	9
6.	Bezrobocie	7	6	8
7.	Niepełnosprawność	3	3	3
8.	Wielodzietność	5	7	6
9.	Rodzina niepełna	5	9	9
10.	Zaburzenia psychiczne	1	1	1
11.	Przemoc w rodzinie	2	5	2
12.	Niska/Brak umiejętności realizowania spraw urzędowych	6	2	5
13.	Wykluczenie społeczne	8	9	9
14.	Brak odczuwania kontroli nad własnym życiem i poczucia sprawstwa	11	12	9
15.	Konflikt z prawem	2	3	1
16.	Niskie wykształcenie	9	10	6

Źródło: dane własne M-GOPS w Odolanowie

III. DZIAŁALNOŚĆ ASYSTENTURY NA RZECZ RODZIN

1. Asystent rodziny pomaga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. Wskazuje sposoby wspólnego spędzania czasu z rodziną, doradza jak wychowywać i opiekować się dziećmi, w niektórych przypadkach inicjuje pomoc psychologa. Udziela wsparcia dzieciom motywując je do udziału w zajęciach psychoedukacyjnych, rozwijających ich zainteresowania. Asystent rodziny pomaga w odrabianiu lekcji, wyrównuje zaległości w nauce.

2. Asystent rodziny udziela rodzinom pomocy w zakresie poprawy sytuacji bytowej, w szczególności w zdobyciu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Wskazuje jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe, doradza w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi, pomaga w codziennej organizacji dzieci i dorosłych. Informuje jak działają urzędy i komunikacja miejska, placówki wspierające rodziny i dzieci. wskazuje w jaki sposób należy wypełniać dokumenty, oraz załatwić sprawy urzędowe wykorzystując własne uprawnienia i możliwości, wskazuje jak ubiegać się o rozłożenie spłaty zadłużeń na raty.

3. W większości rodzin wnioskuje o udzielenie pomocy w formie rzeczowej tj. żywności, odzieży używanej, mebli, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, wyprawki dla niemowląt oraz sprzętu gospodarstwa domowego.

4. Motywuje członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki, poszukiwania pracy (dwie osoby ukończyły kurs zdobywający dodatkowe umiejętności zawodowe). Asystent rodziny udziela pomocy w poszukiwaniu pracy.

5. Podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa rodziny. W rodzinach z problemem alkoholowym prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

6. Opracowuje plany pracy z rodzinami przy aktywnym udziale jej członków i współpracy pracownika socjalnego. Głównym ich założeniem jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, poprawa sytuacji materialnej i mieszkaniowej oraz polepszenie wyników szkolnych dzieci.

7. Asystent rodziny prowadzi dokumentację obejmującą:

- dziennik wizyt w środowisku rodzinnym,
- sprawozdanie trzy-miesięczne pracy z rodziną (w tym wizyty poza środowiskiem rodzinnym),
- plan pracy z rodziną,
- dokument zawierający wyrażenie zgody na objęcie pracy wsparciem przez asystenta rodziny,
- zakończenie pracy z rodziną.

Współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny:

Asystent rodziny współpracuje z jednostkami, organizacjami i innymi podmiotami oraz osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, m.in. z:

- a) pracownikami socjalnymi M-GOPS w Odolanowie,
- b) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wlkp. oraz z działem Wsparcia Rodziny, Placówką Wsparcia Dziecka i Rodziny w Ostrowie Wlkp. w szczególności z wychowawcami dzieci oraz pracownikiem socjalnym,
- c) Komisariatem Policji w Odolanowie w szczególności z komendantem oraz dzielnicowymi,

- d) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Odolanowie,
- e) Centrum Integracji Społecznej w Odolanowie,
- f) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- g) pracownikami świetlic, w szczególności Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej w Odolanowie,
- h) Sądem Rejonowym w Ostrowie Wlkp., w szczególności Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- i) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Ostrowie Wlkp.,
- j) Urzędem Gminy i Miasta Odolanów,
- k) Odolanowskim Domem Kultury,
- l) Przychodnią Lekarza Rodzinnego w Odolanowie, Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej Ostrów Wlkp., Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Ostrowie Wlkp.,
- ł) Oddziałem Detoksykacji Alkoholowej w Miliczu,
- m) Niepublicznym Specjalistycznym Zakładem Opieki Zdrowotnej – "TRAUMA",
- n) Lokalne Centrum Wolontariatu w Odolanowie,
- o) Dyrekcją, pedagogiem szkolnym i innymi pracownikami szkoły w następujących szkołach: Zespół Szkół w Odolanowie (SP im. Gen. K. Głabisza, Szkolne Schronisko Młodzieżowe), Zespół Szkół Ogólnokształcących w Odolanowie (Liceum Ogólnokształcące im. W. Jagiełły, Publiczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych), Branżowa Szkoła I stopnia w Odolanowie, Przedszkole im. Kubusia Puchatka w Odolanowie, Szkoła Podstawowa im. I. Łukasiewicza w Garkach, Szkoła Podstawowa w Świecy, Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Hucie, Szkoła Podstawowa im. Polskich Sportowców w Tarchałach Wielkich, Szkoła Filialna SP w Tarchałach Wielkich w Gorzycach Małych, Szkoła Podstawowa w Nabyszycach, Szkoła Filialna SP w Nabyszycach w Glińnicy, Szkoła Podstawowa w Wierzbnie, Szkoła Podstawowa w Raczycach, Szkoła Podstawowa w Uciechowie.

ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Odolanów przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

VI. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Mocne strony	Słabe strony
<p>Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z diagnozą problemów społecznych</p> <p>Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Baza instytucji wspierających rodzinę (M-GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne)</p> <p>Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty</p> <p>Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny</p> <p>Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży</p> <p>Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych</p> <p>Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.</p>	<p>Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie</p> <p>Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej</p> <p>Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela</p> <p>Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej</p> <p>Brak w środowisku „animatorów kultury” – osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież</p> <p>Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów</p> <p>Wycuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów</p>
<p>Szanse</p> <p>Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.</p> <p>Rozwój wolontariatu</p> <p>Edukacja rodziców</p> <p>Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę</p> <p>Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych.</p> <p>Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów</p> <p>Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia”</p> <p>Wzrost kosztów utrzymania rodzin</p> <p>Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności</p> <p>Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc</p> <p>Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu</p>

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny :

1. Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących				
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie	Przyczyny udzielania pomocy Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	Środki własne Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów	Liczba i rodzaj działań Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Środki zewnętrzne
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj działań	Środki własne Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej	Środki własne Środki zewnętrzne

Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba założonych Niebieskich Kart Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne Środki zewnętrzne
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wlkp.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	Środki własne Środki zewnętrzne
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	Środki własne Środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów PCPR Ostrów Wlkp.	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne Środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno – kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej	2022 – 2024	Szkoły Lokalne Centrum Wolontariatu w Odolanowie	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Środki własne Środki zewnętrzne

		Biblioteka Publiczna Odolanowski Dom Kultury		
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	Środki własne Środki zewnętrzne
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Środki własne Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Placówki opieki zdrowotnej Skoły Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostrowie Wlkp.	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	Środki własne Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach	Środki własne Środki zewnętrzne
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.				
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie	Liczba rodzin przeżywających trudności	Środki własne Środki zewnętrzne

Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	2022 – 2024	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne Środki zewnętrzne
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart	Środki własne Środki zewnętrzne
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Urząd Gminy i Miasta Odolanów	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne Środki zewnętrzne
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	Środki własne Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	2022 – 2024	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2022 – 2024	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Placówki opieki zdrowotnej Gminny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Odolanowie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne Środki zewnętrzne

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie przy udziale:

- a) Urzędu Gminy i Miasta Odolanów,
- b) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Odolanowie,
- c) Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- d) Placówek oświatowych z terenu Gminy i Miasta Odolanów,
- e) Placówek Służby Zdrowia,
- f) Organizacji pozarządowych,
- g) Komisariatu Policji w Odolanowie,
- h) Kuratorów Sądowych,
- i) Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich,
- j) Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrowie Wielkopolskim,
- k) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim,
- l) Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskiego.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie 3 – letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Odolanów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Odolanów na lata 2022 – 2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie

patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.